

PODSUMOWANIE KONFERENCJI

OPOLSKIE 2030 - rozwój regionalny i lokalny

W dniu 16 kwietnia 2018 roku odbyła się konferencja pn. *OPOLSKIE 2030 – rozwój regionalny i lokalny*, zorganizowana przez Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego.

Celem niniejszego spotkania była próba wskazania najlepszych dróg programowania rozwoju regionalnego województwa opolskiego. Przybliżenie tych zagadnień w szczególności samorządom oraz dyskusja o sytuacji i potrzebach regionu do 2030 roku w kontekście wyzwań krajowych i europejskich, pomoże w programowaniu rozwoju regionu na kolejne lata.

Konferencja zainaugurowała prace nad *Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego do 2030 roku*.

Konferencja pn. *Opolskie 2030 – rozwój regionalny i lokalny*, 16.04.2018 r. Ostrówek Opole, sala konferencyjna Orła Białego

W konferencji wzięło udział liczne grono przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz partnerów społeczno-gospodarczych Urzędu (łącznie ok. 120 osób).

Konferencja OPOLSKIE 2030 została otwarta przez Marszałka Województwa Opolskiego - Pana Andrzeja Bułę oraz Panią Elżbietę Kurek - Przewodniczącą Komisji Polityki Regionalnej, Gospodarki i Turystyki, którzy w słowie wstępu mówili o dorobku 20 lat województwa opolskiego będącym atutem jego dalszego rozwoju.

Andrzej Buła – Marszałek Województwa Opolskiego

Marszałek Andrzej Buła w swoim przemówieniu położył nacisk na subregionalną współpracę samorządów, która nie jest tylko zapisem na papierze lecz praktycznym działaniem: *Zintegrowane inwestycje terytorialne to rzecz, która pojawiła się jako rzecz nowa w zarządzaniu funduszami europejskimi oraz to co my zrobiliśmy w naszym województwie w sposób bardzo skuteczny powołanie subregionów. [...] doszliśmy do bardzo skutecznych emocji i dobrej współpracy, [...] według mnie to jest przyszłość dalszego funkcjonowania nas jako samorządów terytorialnych.*

Pani Elżbieta Kurek w swojej wypowiedzi skupiła się na społeczeństwie obywatelskim jakim są mieszkańcy województwa opolskiego. **Rozwój tego społeczeństwa trwał kilkanaście lat i towarzyszyło mu kilka ważnych wydarzeń [...] m.in. powódź z roku 1997 jaka dotknęła Opolszczyznę i wzajemna pomoc mieszkańców, czy walka o przetrwanie województwa po reformie administracyjnej, która weszła w życie 1 stycznia 1999 roku.**

Elżbieta Kurek – Przewodnicząca Komisji Polityki Regionalnej, Gospodarki i Turystyki

Blok I konferencji: ROZWÓJ REGIONALNY I LOKALNY

dr Anna Bruska – Uniwersytet Opolski

Pierwszą prelekcję, na podstawie raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym pt. **WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE – stan i trendy rozwojowe** opracowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, wygłosiła dr Anna Bruska z Uniwersytetu Opolskiego, którego była opiekunem naukowym. Wśród uwarunkowań, które odpowiadają za rozwój regionalny wskazała na: dostępność kapitału ludzkiego, zaplecze innowacyjne, infrastrukturę transportową i komunikacyjną, dobre warunki życia i walory krajobrazowe, jakość administracji regionalnej oraz czynnik aglomeracyjny. Dr Bruska zauważyła także **trend, który jeszcze w tych danych statystycznych nie jest bardzo widoczny natomiast został już wylansowany przez Opole jako ośrodek centralny naszego regionu, przyciągania sektora nowoczesnych usług dla biznesu.** Czynnikiem rozwojowym, który może przyciągnąć inwestycje jest dodatkowo zdaniem prelegenta objęcie jak największego terenu planem zagospodarowania przestrzennego. Kończąc swoją prelekcję dr Anna Bruska rekomendowała: potrzebę sprawdzenia dotychczasowych i wyznaczenie nowych kierunków działania, zweryfikowanie czy planowane jeszcze działania w ramach RPO WO 2014-2020 nie powinny zostać zmodyfikowane i po trzecie poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania na wykorzystanie lokalnych potencjałów endogenicznych.

Pani Jagoda Sokołowska, Kierownik Referatu Badań i Ewaluacji w Departamencie Polityki Regionalnej i Przestrzennej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w swojej prelekcji omówiła uwarunkowania rozwojowe oraz kierunki działań jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego. Przedstawiona przez Panią Sokołowską analiza (opracowana w ramach Opolskiego Obserwatorium Terytorialnego) wpisuje się w prace diagnostyczne pod przyszłą strategię rozwoju regionalnego. Potencjałów rozwojowych najczęściej opolscy samorządowcy upatrują w obszarze gospodarki, wskazując na sprzyjające warunki do rozwoju turystyki. Natomiast hamulcem rozwoju lokalnego, zdaniem JST, są: negatywne procesy demograficzne

Jagoda Sokołowska – Kierownik Referatu Badań i Ewaluacji w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego

(związane m.in. z migracją i ujemnym przyrostem naturalnym) oraz niedostateczny stan i jakość infrastruktury drogowej. U prawie połowy przebadanych gmin i powiatów szansą korzystnej dla nich zmiany będzie skuteczne pozyskanie i wykorzystanie środków zewnętrznych. Przedstawiciel UMWO, podsumowując analizę wskazał, iż: **niejednokrotnie wyzwania lokalne wynikające z danych są nadal aktualne w stosunku do obecnie obowiązującej strategii, w szczególności jeśli chodzi o przeciwdziałanie wyludniającemu się społeczeństwu, dalsze inwestowanie w infrastrukturę społeczną i techniczną, wzrost dostępności komunikacyjnej. [...] co oznacza, że w przyszłości z jeszcze większą starannością trzeba dobierać działania, które będą się odznaczać efektywnością i skutecznością.**

Kolejne wystąpienie należało do Pani Sabiny Nowosielskiej Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle, która starała się odpowiedzieć na pytanie: *Jak należy realizować politykę rozwoju - w pojedynkę czy w partnerstwie?* **Gmina Kędzierzyn-Koźle stawia na partnerstwo, dlatego ukierunkowujemy się na partnerskie projekty z innymi podmiotami, zarówno tymi z sektora jednostek samorządu terytorialnego, jak również organizacji pozarządowych.** W kilku słowach Pani Prezydent omówiła inicjatywy związane z partnerstwem w swojej gminie. Jako najważniejsze działania realizowane w ramach współpracy między samorządami wymieniła Regionalne Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów „Czysty Region” oraz Kędzierzyńsko - Strzelecki Subregionalny Obszar Funkcjonalny. **Nasza współpraca nie kończy się jedynie na Subregionie. Chętnie włączamy się również w międzynarodowe inicjatywy integrujące miasta po dwóch stronach granicy** (np. projekt „Aktywny Senior Polsko-Czeskiego Pogranicza”). Dodatkowo **wsluchając się w lokalne potrzeby otwieramy się na współpracę z organizacjami pozarządowymi**, której przykładem jest projekt rewitalizacji powojennego bunkra, gdzie prowadzone będą zróżnicowane działania społeczne.

Sabina Nowosielska – Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle

dr hab. Wojciech Dziemianowicz -
Profesor Uniwersytetu
Warszawskiego

Na zakończenie pierwszego bloku swoją prelekcję wygłosił dr hab. Wojciech Dziemianowicz, Profesor Uniwersytetu Warszawskiego na temat działań rozwojowych gmin jako elementu zarządzania strategicznego. **Rozwój to na pewno nie jest wzrost [...] mogą to być inne elementy, mogą być kwestie związane z tym że po prostu lepiej się czujemy. Nie traktowałbym wzrostu jako więcej pieniędzy, więcej PKB, więcej, więcej, więcej...** Według Profesora rozwój lokalny powinien opierać się na dziewięciu elementach: doświadczeniu, wiedzy i umiejętnościach, wizji, kapitale społecznym, współpracy, zaufaniu, presji historycznej, presji teraźniejszej i presji przyszłej. Zarządzanie strategiczne tworzy skupienie tych elementów na współpracy. Na podstawie badań Profesor przedstawił dwa możliwe scenariusze dążenia samorządów do rozwoju: pierwszy z nich dotyczył gmin nastawionych na innowacyjność, natomiast drugi koncentrował się na poprawie jakości życia przez gminy.

Blok II konferencji: POLITYKA ROZWOJU - WYZWANIA I DZIAŁANIA

Drugi blok tematyczny, rozpoczął prof. dr hab. Jacek Szlachta ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Profesor mówił o polityce spójności po 2020 roku i jej uwarunkowaniach dla strategii regionalnych. W prelekcji uwaga głównie skupiała się na wsparciu rozwoju ze środków polityki spójności Unii Europejskiej. **W Polsce bez środków Unii Europejskiej praktycznie nie ma polityki regionalnej.** Prelegent zwrócił również uwagę, że po roku 2020 będzie mniejsza skala i ograniczony zakres rzeczowy finansowania rozwoju regionalnego ze środków europejskich. Powiedział także, iż programowanie wieloletniej perspektywy UE wyznacza logiczny horyzont IV generacji strategii regionalnych na lata 2021-2030. Zdaniem Profesora w przyszłości powinno nastąpić bardziej skuteczne niż dotychczas podjęcie wyzwań o charakterze terytorialnym: **My musimy w strategii zachować stosowną elastyczność i umiejętność zachowania się w trudnych sytuacjach. Trzeba odejść od modelu: jedno rozwiązanie pasuje dla wszystkich.**

prof. dr hab. Jacek Szlachta, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Pani Renata Calak, Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii Rozwoju w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju mówiła o priorytetach rozwojowych Polski oraz o kierunkach rozwoju regionów w perspektywie do 2030 roku wynikających z krajowych dokumentów strategicznych. Pani Dyrektor wskazała kilka uwarunkowań nowej polityki regionalnej, m.in.: procesy globalizacji, sektorowość polityk publicznych, zwiększającą się liczbę aktorów gry o rozwój. **W nowym procesie programowania w nowej polityce regionalnej musimy dążyć do zastosowania większej ilości instrumentów terytorialnych.** Renata Calak wskazała także na wyzwania jakie czekają w przyszłym okresie

Renata Calak – Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii Rozwoju, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju

programowania, a dotyczą one: procesów demograficznych, dostępności kapitału ludzkiego i społecznego, innowacyjności regionalnych, atrakcyjności inwestycyjnej i warunków życia, zarządzania rozwojem oraz przeciwdziałaniu nierówności terytorialnym. Uwaga Pani Dyrektor została również skierowana na poszukiwanie innych form finansowania poza środkami unijnymi.

Kolejna prelekcja należała do prof. dr hab. Krystiana Heffnera z Politechniki Opolskiej, który poruszył kwestie związane z terytorializacją potencjałów rozwojowych i obszarów problemowych w regionach. Sam o swojej prelekcji powiedział, że jest to **próba przejścia z dotychczasowych formuł programowania strategicznego rozwoju formuł, które będą obowiązywały bądź funkcjonowały w najbliższej przyszłości.** Mówiąc o potencjałach rozwojowych Profesor zaznaczył, iż różne miejsca dają różne możliwości. **Rozwój w zależności od tego gdzie się odbywa ma różne uwarunkowania.** Według prelegenta potencjałem rozwojowym może być praktycznie wszystko, należy tylko umiejętnie zdefiniować te potencjały. **Spójność**

prof. dr hab. Krystian Heffner, Politechnika Opolska

Waldemar Zadka - Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej i Przestrzennej, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego

terytorialna to główny czynnik, który relatywizuje potencjały rozwojowe. Ważne jest również wskazanie obszarów problemowych, które utrudniają wzrost. Na Opolszczyźnie takim obszarem jest obszar transgraniczny przy granicy z Republiką Czeską i to tam są niewykorzystane potencjały.

Ostatnia prelekcja należała do Pana Waldemara Zadki - Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej i Przestrzennej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego. W kilku zdaniach podsumował on wcześniejsze wystąpienia oraz opowiedział o procesie monitorowania dotychczasowej strategii, jak i o planowanej strukturze kolejnej *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2030 roku*. **Diaгноza będzie podstawą wypracowania kierunków działania w kolejnych latach przez władze samorządu województwa we współpracy z Państwem i partnerami.** Pan Dyrektor zakończenie prac nad przyszłą strategią przewiduje na drugą połowę 2019 roku, jednocześnie postulował o partnerskie włączenie się jednostek samorządu terytorialnego w jej formułowanie

PANEL DYSKUSYJNY: KIERUNEK ROZWÓJ - uwarunkowania europejskie i krajowe a specyfika regionalna

Wstępem do kolejnej części konferencji było mikrobadanie zrealizowane w formie „zabawy” wśród uczestników konferencji. Uczestnicy zostali poproszeni o zalogowanie się poprzez swoje telefony komórkowe na stronę www.menti.com i wpisanie pierwszego skojarzenia odnośnie hasła: OPOLSKIE 2030. Najczęściej pojawiającą się odpowiedzią okazały się *przyjazne i Odra*. Zebrani wpisywali również takie hasła jak: drony, przyjazne środowisko, samowystarczalne i jedno negatywne skojarzenie - zapuszczone.

Opolskie 2030

Mentimeter

Panel dyskusyjny, w którym wzięli udział wszyscy eksperci, był próbą podsumowania całej konferencji. Eksperci wyciągnęli najważniejsze wnioski ze wszystkich prelekcji oraz udzielili rad jak w większym stopniu realizować specyficzne wyzwania województwa opolskiego, biorąc pod

uwagę uwarunkowania nowej perspektywy finansowej. Paneliści podkreślili ważność strategii, potrzebę rozwoju innowacyjności oraz wysokiej jakości rządzenia, w tym współpracy w planowaniu rozwoju i realizacji działań w oparciu o specyficzne potencjały regionalne. Mowa była także o potrzebie poszukiwania nowych form finansowania.

Na zakończenie konferencji wypowiedziała się jedna z jej uczestniczek - Pani Krystyna Ciemniak, Przewodnicząca Zarządu Wojewódzkiego FORUM ZZ. ***Nie wyobrażam sobie generała bez wojska, a takim generałem jest Pan Marszałek.*** Pani Krystyna podziękowała za rady udzielone przez panelistów, podkreśliła także wagę omawianych tematów oraz wyraziła pozytywną opinię dotyczącą całej konferencji.

Moderatorem konferencji, spajającym wywody poszczególnych prelegentów oraz na bieżąco podsumowującym ich wypowiedzi był Pan Waldemar Ządka.

W trakcie konferencji istniała możliwość pobrania darmowych materiałów dotyczących statystyki publicznej ze stoiska Głównego Urzędu Statystycznego w Opolu.

**Dziękujemy wszystkim uczestnikom konferencji
i liczymy na dalszą współpracę**